สารบาญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบาญ	(10)
รายการตาราง	(12)
รายการภาพประกอบ	(14)
รายการตารางภาคผนวก	(15)
ตัวย่อและสัญลักษณ์	(17)
บทที่	
1 บทนำ	1
บทนำต้นเรื่อง	1
การตรวจเอกสาร	2
วัตถุประสงค์	15
2 การทดลอง	16
การทดลองที่ 1	16
วัตถุประสงค์	16
วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทดลอง	16
ผล และวิจารณ์ผลการทดลอง	24
การทดลองที่ 2	40
วัตถุประสงค์	40
วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทดลอง	40
ผล และวิจารณ์ผลการทดลอง	44
การทดลองที่ 3	49
วัตถุประสงค์	49
วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการทดลอง	49
ผล และวิจารณ์ผลการทดลอง	52
3 สรุปและข้อเสนอแนะ	57

สารบาญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	66
1 การเตรียมสารเคมี	67
2 ตาราง ANOVA	69
3 ภาพประกอบภาคผนวก	74
ประวัติผู้เขียน	77

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	การเตรียมอาหารผสมสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดหรือขมิ้นชันที่สกัดด้วย petroleum ether, chloroform, ethanol 95% และ ethanol 50% ที่ละลายด้วย DMSO สำหรับการทดสอบ agar dilution	20
2	การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อผสมสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดหรือขมิ้นชันที่สกัดด้วยน้ำสำหรับการทดสอบ agar dilution	21
3	ค่า MIC ของสารสกัดจากขมิ้นชันที่สกัดด้วย petroleum ether, chloroform, ethanol 95%, ethanol 50% และ น้ำ ต่อแบคทีเรียก่อโรคท้องร่วงในลูกสุกรและเชื้อควบคุม	25
4	ค่า MIC ของสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดที่สกัดด้วย petroleum ether, chloroform, ethanol 95%, ethanol 50% และ น้ำ ต่อแบคทีเรียก่อโรคท้องร่วงในลูกสุกรและเชื้อควบคุม	26
5	ค่า SAT titer และ SAT aggregative group ของเชื้อที่แยกได้จากมูลลูกสุกรท้องร่วง เชื้อควบคุมและผลของสารสกัดจากขมิ้นชันต่อค่า SAT titer และ SAT aggregative group	29
6	Hydrophobicity ของเชื้อแบคทีเรียที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อทดสอบกับสารสกัดจากขมิ้นชันที่สกัดด้วยน้ำ เมื่อเปรียบเทียบกับชุดควบคุมด้วยน้ำกลั่น	31
7	Hydrophobicity ของเชื้อแบคทีเรียที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อทดสอบกับ DMSO เปรียบเทียบกับชุดควบคุมด้วยน้ำกลั่น	31
8	Hydrophobicity ของเชื้อแบคทีเรียที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อทดสอบกับสารสกัดจากขมิ้นชันที่สกัดด้วย petroleum ether, chloroform, ethanol 95% และ ethanol 50% โดยเปรียบเทียบกับชุดควบคุมใน DMSO	32
9	ค่า SAT titer และ SAT aggregative group ของเชื้อที่แยกได้จากมูลลูกสุกรท้องร่วง เชื้อควบคุมและผลของสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดต่อค่า SAT titer และ SAT aggregative group	35
10	Hydrophobicity ของเชื้อแบคทีเรียที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อทดสอบกับสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดที่สกัดด้วยน้ำ เมื่อเปรียบเทียบกับชุดควบคุมด้วยน้ำกลั่น	37

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	Hydrophobicity ของเชื้อแบคทีเรีย ที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อทดสอบกับสารสกัดจากเปลือกผลมังคุดที่สกัดด้วยด้วย petroleum ether, chloroform, ethanol 95% และ ethanol 50%โดยเปรียบเทียบกับชุดควบคุมใน DMSO	38
12	แผนการจัดทรีตเมนต์ต่างๆ	42
13	ระดับการให้คะแนนลักษณะมูลลูกสุกรท้องร่วงและมูลลูกสุกรปกติ	43
14	ระดับการให้คะแนนลักษณะบริเวณทวารของลูกสุกรท้องร่วงและมูลลูกสุกรปกติ	43
15	ผลของระดับเปลือกผลมังคุดและหรือขมิ้นชันต่อการรักษาโรคท้องร่วงในลูกสุกรระยะก่อนหย่านม (ค่าเฉลี่ย ± ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน)	45
16	สูตรอาหารมาตรฐานที่เสริมเปลือกผลมังคุดและหรือขมิ้นชันในระดับต่างๆ	50
17	ส่วนประกอบและปริมาณของวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ในสูตรอาหารมาตราฐานสุกรระยะหลังหย่านม	50
18	โภชนะในอาหารสุกรระยะหลังหย่านม เปลือกผลมังคุด และขมิ้นชันที่ได้จากการวิเคราะห์ทางเคมีโดยวิธี proximate analysis	51
19	ผลของระดับเปลือกผลมังคุดและหรือขมิ้นชันในอาหารต่อสมรรถภาพการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพการใช้อาหารของลูกสุกรระยะหลังหย่านม (ค่าเฉลี่ย ± ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน)	53

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	สารพิษ (toxin) กระตุ้นการทำงานของเอนไซม์ adenyl cyclase ทำให้เกิดการหลั่งของคลอไรด์และธาตุอื่นๆ และน้ำออกจากเซลล์เยื่อบุลำไส้เข้าสู่ช่องว่างในลำไส้ (lumen)	5
2	แบคทีเรียในช่องว่างลำไส้มีการแบ่งตัวเพิ่มปริมาณและสร้างสารพิษ (toxin) ปล่อยออกมาทำให้เกิดการหลั่งน้ำและอิเล็คโตรลัยท์ออกจากเซลล์เยื่อบุลำไส้ เป็นสาเหตุทำให้เกิดอุจจาระเหลว	6
3	โครงสร้างทางเคมีของสารจากเปลือกผลมังคุด	8
4	ลักษณะโครงสร้างของกรดที่ได้จากการแตกสลายของ hydrolyzable tannin	10
5	ลักษณะโมเลกุลของ Condensed tannins	11
6	สูตรโครงสร้างของสารประกอบสำคัญในขมิ้นชัน	12
7	SAT assay ของเชื้อแบคทีเรีย เมื่อทดสอบกับสารสกัดขมิ้นชันด้วยน้ำ (H_2O) เปรียบเทียบกับชุด ควบคุมด้วยน้ำกลั่น (C_{H2O}) และสารสกัดขมิ้นชันด้วย Petroleum ether (Pet), chloroform (Chlo), ethanol 95% (EtOH 95%) และ ethanol 50% (EtOH 50%) เปรียบเทียบกับชุดควบคุม DMSO (C_{DMSO})	30
8	SAT assay ของเชื้อแบคทีเรีย เมื่อทดสอบกับสารสกัดเปลือกผลมังคุดด้วยน้ำ (H_2O) เปรียบเทียบกับชุด ควบคุมด้วยน้ำกลั่น (C_{H2O}) และสารสกัดขมิ้นชันด้วย Petroleum ether (Pet), chloroform (Chlo), ethanol 95% (EtOH 95%) และ ethanol 50% (EtOH 50%) เปรียบเทียบกับชุดควบคุม DMSO (C_{DMSO})	36

รายการตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวก		หน้า
1	ส่วนผสมของ 0.048 M $BaCl_2$ (1.175% W/V $BaCl_2$ $2H_2O$) และ 0.36 N H_2SO_4 (1% V/V) เพื่อเตรียม McFarland เบอร์ต่างๆ	67
2	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบจำนวนวันรักษาหายของลูกสุกรที่มีอาการท้องร่วงเมื่อได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรในทรีตเมนต์ต่างๆเปรียบเทียบกับการใช้ยาปฏิชีวนะ	69
3	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบอายุของลูกสุกรท้องร่วงเมื่อเริ่มทำการรักษา	69
4	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักของลูกสุกรท้องร่วงเมื่อเริ่มทำการรักษา	69
5	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักเมื่ออายุ 14 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	70
6	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักเมื่ออายุ 21 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	70
7	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักเมื่ออายุ 28 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	70
8	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตต่อวันในช่วงอายุ 14 - 28 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	71
9	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตต่อวันในช่วงอายุ 14 - 21 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	71
10	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตต่อวันในช่วงอายุ 21 - 28 วัน ของลูกสุกรท้องร่วงที่ได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	71
11	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักเริ่มต้นการทดลองของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	72
12	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบน้ำหนักสิ้นสุดการทดลองของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	72
13	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวันของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	72
14	ตาราง ANOVA เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อวันของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	73

รายการตารางภาคผนวก (ต่อ)

ตารางภาคผนวก	หน้า
15 ตาราง ANOVA เปรียบเทียบประสิทธิภาพการใช้อาหารของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	73
16 ตาราง ANOVA เปรียบเทียบระยะเวลาการเลี้ยงของลูกสุกรระยะหลังหย่านมที่ได้รับอาหารสูตรมาตราฐานเสริมด้วยสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ	73

ตัวย่อและสัญลักษณ์

CFU	=	Colony forming unit
$CHCl_3$	=	Chloroform
CSP	=	Chlortetracycline Sulfadimidine Procaine Penicillin G
DMSO	=	Dimethyl sulfoxide
EMB	=	Eosin methylene blue
EtOH 95%	=	Ethanol 95%
EtOH 50%	=	Ethanol 50%
MHA	=	Mueller Hinton agar
MIC	=	Minimum inhibitory concentration
NA	=	Nutrient agar
NSS	=	Normal saline solution
ORS	=	Oral rehydration solution
Pet. Ether	=	Petroleum ether
SAT	=	Salt Aggregation Test
Sal B	=	*Salmonella* B